

מבצע "חרבות ברזל" – מגמות ברשתות החברתיות במזרח ירושלים

עדכון יומי – 16 באוקטובר 2023

-פנימי-

טענות ל"גל מעצרים אקראי" ולהאשמות בהסתה

- אל ביתה של נהלה סיאם בראס אל-עמוד "פלשו ביום ראשון [15.10] כוחות הכיבוש, ועצרו אותה. לדברי אחותה, הכוחות הרסו את תכולת הבית בחיפוש אחר מכשיר הטלפון של נהלה, "הפכו את החדר, את הארונות של המטבח והרסו הכל", ואף החרמו ממנה 7,000 ש"ח וזימנו את אחיה לחקירה.
- בפוסטים אחרים הוסבר כי מעצרה של סיאם הוא חלק מ"גל מעצרים רחב היקף שמבוצע על ידי כוחות הכיבוש" בירושלים ובגדה המערבית, וסופר על עצורים נוספים מאבו תור, עיסאווייה והעיר העתיקה.
- על אף שהסיבה למעצרים אינה מופיעה לרוב בדיווחים, ניכר כי רבים מהעצורים חשודים בפרסום דברי תמיכה ושבח למעשי הטרור של החמאס - כפי שגם נכתב בתקשורת הישראלית. "כוחות הכיבוש פולשים לחנות בצור באהר ומחפשים בטלפון של בעל החנות תמונות או ידיעות הקשורות לאירועים בעזה", נכתב באחד מהם, ובאחר סופר על מעצר של השיח' ג'מאל מוסטפא, דרשן מסגד אל-ארבעין אשר נמצא בשכונת עיסאווייה - ייתכן כי מסיבה דומה. "שאללה ינקום בהם", חזרו על עצמם הגולשים בתגובות, ביניהם נמצאים ככל הנראה מספר רב של בוטים, והוסיפו בדבריהם טקסטים משועתקים אודות "ניצחונה של פלסטין".

מניין ההרוגים במזרח ירושלים מאז תחילת 'מבול אל-אקצא'

- "שנים עשר שהידיים מתו בירושלים וסביבותיה, במהלך עימותים עם כוחות הכיבוש, מאז תחילת מערכת מבול אל-אקצא", נכתב ברשתות ביום שבת [14.10] לסיכום שבוע הלחימה הראשון, לצד רשימת הצעירים שנהרגו בעיסאווייה, בית חנינא, סילוואן, קלנדיה, עיזרייה וכפרים אחרים בעוטף ירושלים.

הגבלות על המתפללים המוסלמים במסגד אל-אקצא

- לצד הדיווחים אודות סגירת מסגד אל-אקצא בפני מתפללים מוסלמים, דיווחו ברשתות בערבית על כך ש"אחד מהפולשים הבולטים ביותר למסגד", שמשמש גם כאיש היח"צ של ארגון 'בידינו', "פלש לאל-אקצא במדי הצבא שלו - על מנת להתפלל לפני יציאתו לבסיס שלו בצבא הכיבוש". לצד הדיווח, הוזכר כי "הכיבוש מונע בפני הפלסטינים כבר תשעה ימים מלהיכנס לאל-אקצא בתירוץ של מלחמה", ברמיזה שההגבלה הזו מוטלת על הפלסטינים בלבד.

שמועה על חסימת הכניסות לשכונות מזרח העיר

- "הכוחות מניחים קוביות בטון בכניסה לעיסאווייה", דווח ביום ראשון [15.10] ברשתות, והוזכר כי בשנת 2015, ולאחר מכן גם בשנת 2021, הוצבו קוביות בטון בכניסה לשכונות אחרות בעיר "בצעד של ענישה קולקטיבית". על פי הכתוב, חלק מהתושבים סבורים כי הקוביות הללו מפונות מהרחובות לאחר שהוצבו בהם לקראת יום כיפור, "אך הם אינם שוללים שיציבו אותן שוב לאור מדיניות האש והברזל המונהגת נגד תושבי ירושלים זה היום התשיעי ברציפות".

חיפוש אפשרויות לסיוע למשפחות נזקקות

"מי מכיר משפחות נזקקות, או כאלה שמצבן קשה?", שאלה גולשת בקבוצת 'אסק ג'רוזלם', "אני רוצה לבוא לעזור להם, אבל לא דרך עמותה או ארגון". בתגובות, כתב אחד הגולשים שבבתי החולים הערבים בעיר ישנם הרבה נזקקים, והציע לה לבדוק אצלם, וגולש אחר ייעץ לה להגיע לאחד מהסופרמרקטים בעיר ולדבר עם הבעלים - "שבטוח יודע מי נזקק ומי לא".

עיסוק בשאלת החזרה לספסל הלימודים

בימים האחרונים, נראה כי הגולשים ברשתות החברתיות טרודים משאלת החזרה לבתי הספר, ופוסטים רבים העוסקים בנושא מתפרסמים מעת לעת. ביום ראשון [13.10] למשל פורסם בכמה מוקדים כי הלימודים במוסדות החינוך בעיר צפויים להתחדש ביום שלישי [14.10], לצד הודעתו של דובר עיריית ירושלים. "תודה לאל", כתבו חלק מהגולשים בתגובה לפוסטים, ותייגו את חבריהם על מנת שייראו את ההודעה. בתגובות לפוסט דומה שפורסם בדף הפייסבוק של ראש העיר, כתבה גולשת ש"בתי הספר של העירייה הקשו על התלמידים כשביקשו מהם להשתמש בגוגל MEET ולא בזום", וגולשת אחרת ציינה כי אין מספיק ביטחון ברחובות על מנת לשלוח את הילדים לבתי הספר. "מי יבטיח לנו שהכל בסדר בדרכים?", היא שאלה, והוסיפה שמי שגם עובד בבתי ספר יהודים לא מרגיש בטוח בדרך אליהם ובדרך חזרה מהם.

חששם של תושבי מזרח העיר מיציאה לרחוב

- עדנאן סעיד, צעיר תושב ירושלים, "הותקף והושפל ביום ראשון [15.10] מחוץ לסניף רמי לוי בביתר עילית", כפי שתועד בסרטון שהופץ ברשת. "המתנחלים ביקשו מסעיד לשכב על הרצפה, ומשסירב, הגיע שוטר למקום ודחף אותו באלימות לקרקע", נכתב, ובסרטון נראה כיצד "מתנחל נוסף מכה אותו ואחד אחר בועט בו".
- המראות בסרטון משקפים היטב את תחושותיהם של רבים מתושבי מזרח ירושלים, שחוששים מאוד מפגיעה בהם מצד יהודים ומצד כוחות הביטחון. "בתקופה הזו יש תקיפות גזעניות רבות, ומזרח ירושלים רבים חווים יחס גזעני וקשה מהמשטרה - כנקמה על מה שקורה בדרום הארץ", נכתב, "חלק מהערבים החליטו לא להגיע למקומות העבודה שלהם ביישובים יהודיים בגלל החשש מהגזענות המשתוללת - על אף הפגיעה בפרנסה שלהם". בתגובות, שאלו הגולשים מדוע אותו צעיר שהותקף הלך לעשות קניות אצל יהודים "כשיש מיליון חלופות אצל הערבים".
- אותן תחושות עולות בפוסטים רבים שמפורסמים ברשת, אותם תרגמנו גם בימים האחרונים - נשים בהריון שחוששות להגיע לבתי חולים במערב העיר, תושבים שלא בטוחים האם להגיע לעבודה, הורים שלא רוצים שילדיהם יצאו לרחוב וכו'. אווירה דומה משתקפת גם בפוסט הבא, שפורסם בקבוצת הפייסבוק השכונתי של מ"פ שועפאט: "מה שאנחנו צריכים להבין זה שהפעם לא מדובר בהסלמה או במבצע צבאי אלא במלחמה. לכן, אסור להסתכל על המצב כאילו מדובר בבדיחה. לפני כמה דקות מישהי שאלה בקבוצה על מקום שעושה ריסים, וזכתה להרבה תגובות טיפשיות וכאילו מצחיקות. תשמרו היטב על עצמכם ועל המשפחות שלכם, ואל תלכו לשום מקום אלא אם כן מדובר במקרה חירום".